

เก็บมาเล่าเอามาฝากกับ

“รวมพลังคนอาสา ปลูกป่า ทำโป่ง สร้างฝาย”

ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี

กิจกรรมรวมพลังคนอาสา ปลูกป่า ทำโป่ง สร้างฝาย ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี จังหวัดราชบุรี ที่ผ่านไปเมื่อวันที่ 27-28 สิงหาคม ที่ผ่านมา ด้วยความมุ่งมั่นที่จะคงรักษาสภาพแวดล้อมและสภาพผืนป่า พร้อมทั้งอนุรักษ์ผืนป่าให้คงอยู่คู่กับประเทศไทยและชุมชนที่อาศัยโดยรอบรวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าให้อยู่คู่กับป่าได้อย่างถาวร โดยที่ไม่ต้องบุกรุกพื้นที่อาศัย

ของชุมชน สมาคมฯ จึงขึ้นอาสาและรับคนอาสาจากสมาชิกสมาคมฯ เอง ไปช่วยกันทำกิจกรรมในครั้งนี้

พื้นที่ป่าแม่น้ำภาชี จังหวัดราชบุรีได้รับการคัดเลือกเป็นแหล่งท่องเที่ยวชมรดกแห่งอาเซียนในกลุ่มป่าแก่งกระจาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546 โดยป่าแห่งนี้ใช้เวลา 33 ปีในการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า ที่เคยเป็นเหมืองแร่ดีบุกแก่นับ

พันไร่ และแก้ไขการบุกรุก ซึ่งเจ้าหน้าที่ใช้วิธีการสร้างมิตรภาพด้วยการประสานผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนเจรจาผลักดันย้ายออก พร้อมทั้งประสานกรมป่าไม้ออกเอกสารครอบครองที่ดินชั่วคราว หรือโฉนด สทก. และ ภบท5. ในปี 2537 ตามพระราชกฤษฎีกาแนวเขตป่าสงวนเพิ่มสิทธิพื้นที่ทำกิน สำหรับผู้ที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพก่อนมีการรังวัดเขตป่าโดยอนุญาตให้ทำการเกษตรและอยู่อาศัย

ได้ แต่ไม่สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ ซึ่งชาวบ้านก็ยอมรับในข้อเสนอเป็นอย่างดี ปัจจุบันไม่พบการบุกรุกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำกาซีและทำให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น จากข้อมูลเบื้องต้นที่ทางทีมงาน ได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำกาซี ทำให้ทราบว่าพื้นที่แห่งนี้ถูกคุกคามด้วยไฟป่ามาตลอดซึ่งในแต่ละปีเกิดไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง และวิธีการที่ทำให้ไฟป่าลดลงนั่นคือ **การสร้างฝายชะลอน้ำ (ฝายหิน) ก็เก็บความชุ่มชื้นของป่า ซึ่งฝายนี้จะช่วยลดไฟป่าที่เกิดขึ้นได้ 100% เลยทีเดียว** กิจกรรมสร้างฝายจึงเกิดขึ้น สมาชิก ส.ส.ท. และทีมงานรวมทั้งเจ้าหน้าที่กว่า 70 คน ได้ร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำ 4 ฝายด้วยกัน ทุกท่านแบ่งหน้าที่กันและร่วมแรงร่วมใจกัน เริ่มตั้งแต่การหาต้นไม้ใ้เพื่อมาตอกทำเป็นคอกฝาย เมื่อสร้างคอกกันเสร็จ ก็ถึงเวลาหาหินเพื่อนำมาใส่ไว้ในคอกเป็นการชะลอน้ำ ช่วยให้ความชุ่มชื้นอยู่ในป่าได้เป็นเวลานาน เจ้าหน้าที่บอกว่า ฝายจะมีอายุประมาณ 1 ปี ซึ่งตั้งแต่ได้รับความร่วมมือร่วมใจของภาคประชาชนที่เข้ามาช่วยกันสร้างทำให้ 3 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าแห่งนี้เกิดไฟป่าน้อยลง โดย

เมื่อปี 2553 ที่ผ่านมามีเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว และในปี 2554 ณ วันที่เราไปร่วมกันทำกิจกรรมนั้นยังไม่เกิดขึ้นเลย เพราะฝายชะลอน้ำนั่นเอง

พี่ประทีป เข็มพยัคฆ์ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำกาซี บอกกับทางคณะว่า ป่าในเขตภาคนี้ยังคงมีความหลากหลายทางชีวภาพมาก สัตว์ป่ามีความหลากหลายทางพันธุกรรมและขณะนี้ผืนป่ามีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะหลังจากมีกิจกรรมสร้างฝายขึ้นมา ปัญหาเรื่องของไฟป่า หรือภัยแล้งแทบจะไม่มีเลย

“พอมีการสร้างฝายชะลอน้ำ ทำให้ผืนป่าเขียวแทบทั้งปี หลังทำฝายประมาณ 2-3 ปี ป่าก็สามารถฟื้นตัวได้แล้ว ระบบนิเวศที่ดีขึ้น ทางเราได้ลงพื้นที่สำรวจด้วยระบบ MIST (Management Information System) ซึ่งดีกว่าระบบเก่ามาก สามารถเก็บข้อมูลทางวิชาการต่างๆ ที่เราพบในป่าเป็นฐานข้อมูลพร้อมระบุพิกัดได้ทันที จากการสำรวจพบว่า เมื่อเยาวชนได้เข้ามาสร้างฝาย-ทำโปง ก็ทำให้ธรรมชาติฟื้นตัวขึ้นจริง นอกจากนั้น ยังมีคุณค่าด้านจิตใจด้วย อาจทำให้มีมุมมองเปลี่ยนไป เป็นการปลูกจิต

สำนึกให้เขาหันมารักธรรมชาติ ซึ่งกิจกรรมแบบนี้ช่วยได้มากครับ”

จากนั้นคณะสมาชิก ส.ส.ท. ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำกาซีทำโปงเทียมสำหรับเป็นอาหารให้กับสัตว์ป่า ซึ่งกรรมวิธีทำโปงเทียมนั้นก็ไมยากเลย พวกเราเตรียมอุปกรณ์ที่จะทำโปงเทียมกันมาเริ่มด้วยก้อนแคลเซียม กระดุกป่น เกลือเม็ดเพียงแค 3 สิ่งนี้ก็สามารทำโปงกันได้แล้ว แต่ก็หนักเอาการอยู่ที่เดียวเพราะ 1 โปง ต้องใช้ก้อนแคลเซียม 2 ก้อน กระดุกป่น 10 กิโลกรัม เกลือเม็ด 30 กิโลกรัม ครั้งนี้เราทำโปง 4 โปงด้วยกัน

เมื่อถึงพื้นที่ทำโปง ซึ่งพี่ประทีปบอกกับเราว่า ต้องการให้ทำโปงไม่ห่างจากสำนักงาน เนื่องจากเมื่อก่อนไปทำโปงในป่า

บ้านทำให้ชาวบ้านเรียนรู้ที่จะอยู่กับป่าได้”

จากนั้นพี่ประทีป ได้ขอแรงพวกเรา ช่วยกันปลูกหญ้าแฝก จำนวน 15,000 ต้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ช่วยเก็บกักตะกอนดินในพื้นที่ลาดชัน อีกทั้งหญ้าแฝกยังมีลักษณะในด้านการฟื้นฟูทรัพยากรดิน และรักษาสภาพแวดล้อมได้อีกด้วย

งานนี้ทำเอาเหล่าคนอาสาสมัคร ส.ส.ท. ทุกท่านประทับใจที่ได้มาช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ถึงแม้ทุกท่านจะเหน็ดเหนื่อยแต่เราไม่ได้ยินเสียงทุกท่านบ่นเหนื่อยกันเลยสักคำ มีแต่ได้ยินเสียงว่ามีอะไรให้ช่วยทำอีกหรือไม่ พร้อมๆ กับรอยยิ้มและเสียงหัวเราะในระหว่างการทำกิจกรรมเหล่านี้ ความเหน็ดเหนื่อยในวันนั้นเทียบไม่ได้เลยกับที่เราได้สภาพแวดล้อม ผืนป่า สัตว์ป่า และชาวบ้านให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพาได้ และมีมิตรภาพใหม่ๆ ที่แต่ละคนได้กลับไป พร้อมคำมั่นสัญญากับเราว่า รวมพลังคนอาสาสมัครหน้าจะกลับมาอีกครั้งแน่นอน

แผนกสมาชิกสัมพันธ์ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ขอขอบคุณ

สมาชิกคนอาสาทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและน้ำภาชีทุกท่าน ที่ให้ความรู้และนำเราไปร่วมกันทำกิจกรรมดีๆ รวมถึงสมาชิกท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้ร่วมทริปนี้กับเราแต่ร่วมบริจาคให้กับกิจกรรมนี้และปณิธานที่เราตั้งไว้ นั่นคือ **“ด้วยความมุ่งมั่นที่จะคงรักษาสภาพแวดล้อมและสภาพผืนป่า พร้อมทั้งอนุรักษ์ผืนป่าให้คงอยู่กับประเทศไทยและชุมชนที่อาศัยโดยรอบ รวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า ให้อยู่คู่กับป่าได้อย่างถาวร โดยที่ไม่ต้องบุกรุกพื้นที่อาศัยของชุมชน”** เราจะคงรักษาไว้เช่นนั้น ครั้งหน้าจะไปที่ไหน อย่าลืมติดตามกันนะคะ... คนอาสา

ไกลๆ ก็จะมีชาวบ้าน หรือพวกล่าสัตว์คอยมาดักจับสัตว์ป่าเวลาที่มากินโป่ง ทำให้สัตว์ป่าเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก งานนี้เมื่อไปถึงที่พื้นคนอาสาของเรา ก็แบ่งกันไป 4 กลุ่มแบ่งหน้าที่กัน ช่วยเหลือกันทั้งขุดดิน ทบก่อน แคลเซียมที่กว่าจะทบให้ละเอียดยากมาก เมื่อเราขุดดินจนได้ที่แล้วก็ให้นำก้อนแคลเซียมที่ทบใส่ลงไป พร้อมทั้งเกลือ และกระดูกป่น จากนั้นก็คลุกให้เข้ากัน เป็นอันเสร็จสิ้นงานนี้เรียกเหงื่อกันได้อีกมากเลยทีเดียว

“จากความร่วมมือ ร่วมใจของภาคประชาชน ทำให้ตลอด 3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ผืนป่าแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ มีปริมาณสัตว์ป่าเพิ่มขึ้นและยังสามารถลดการบุกรุกพื้นที่ป่าของชาวบ้านได้ เนื่องจากแรงใจของคนอาสา ก่อให้เกิดจิตสำนึกรักป่าของชาว

